

โครงการคลังความรู้ Best Practices กรมการปกครอง ประจำปีงบประมาณ 2552

เรื่อง ชุมชนอินทรีย์ที่นครศรีธรรมราช

(ลักษณะงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการบริหารงานอำเภอและบูรณาการงานทุกภาคส่วนในพื้นที่)

.....

แนวคิด/สภาพปัญหา

การพัฒนาในรูปแบบใหม่ เน้นที่การพัฒนาคนก่อน เมื่อคนมีความรู้ความสามารถแล้วจะพัฒนาอะไรก็ได้ คือการพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) จนถึงฉบับปัจจุบันคือ ฉบับที่ 10 (2550 - 2554) มุ่งเน้นการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ชุมชนอินทรีย์ที่นครศรีธรรมราช เป็นการพัฒนาอย่างบูรณาการที่สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเข้มข้นและระดมคนภาครัฐและภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนเป็นผู้สนับสนุนอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมทั้งจังหวัด 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,550 หมู่บ้าน เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ อย่างถาวร โดยหยิบยกเอาสิ่งดี ๆ ที่มีอยู่มาเป็นเครื่องมือ คือ แผนชุมชน วางรากฐานสร้างการเรียนรู้ให้ประชาชน คิดเอง ทำเอง เข้มแข็งพึ่งตนเองในระยะยาว สาเหตุเพราะพบว่าการแก้ปัญหาความยากจนต่างๆ ทุกรัฐบาลได้กำหนดให้มีนโยบายในเรื่องเหล่านี้ ได้ปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนมาแล้วในหลาย ๆ ทาง แต่การแก้ปัญหาเหล่านั้นหาจุดจบหรือความยั่งยืนไม่ได้ แม้แต่การสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งซึ่งทำมาหลายสิบปีแล้วก็เจอปัญหาหลายประการ เช่น

1. ชุมชนเข้มแข็งเป็นเรื่องๆ ไม่ครบทุกด้าน
2. ขาดความยั่งยืน ขึ้นอยู่กับคนใดคนหนึ่งถ้าหมดวาระ โยกย้ายปลัด หรือเกษียณทำให้ขาดความยั่งยืน

แนวทางแก้ปัญหาของนายวิชม ทองสงค์ (ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีพ.ศ.2547 - 2551) โดยปลูกฝังหลักธรรมอินทรีย์ 5 พละ 5 อินทรีย์ แปลว่า รวมตัว พละ แปลว่า แข็งแรง หรือ แข็งแกร่ง ให้ประชาชนมีศรัทธาเชื่อมั่นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง เมื่อเชื่อมั่นแล้วก็จะได้มีวิริยะคือมีความขยันขันแข็งความเพียรในการที่จะร่วมปฏิบัติตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ในระหว่างปฏิบัติด้วยความเข้มแข็งนั้นก็จะต้องมีสติกำกับอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังทำประโยชน์ทั้งส่วนตนและส่วนรวม เมื่อมีสมาธิตั้งมั่นแข็งแรงในการปฏิบัติ ปัญญาก็จะเกิดขึ้นมากมายในชุมชน ที่จะใช้ในการงานการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองของครัวเรือนของชุมชนตลอดจนการวางแผนการในอนาคต เป็นการสร้าง “ **ชุมชนอินทรีย์ ชุมชนเข้มแข็งเพื่อ 3 อยู่**” ให้หมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งรอบด้านและมีความยั่งยืน คือ

อยู่ที่ 1 อยู่ดี กินดี เป็นเรื่องของ คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ (อาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริม)

อยู่ที่ 2 อยู่เย็นเป็นสุข เป็นเรื่องของ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ความเอื้ออาทร

อยู่ที่ 3 อยู่รอดปลอดภัย มี 3 มิติ

มิติที่ 1 อนุรักษ์ระบบนิเวศน์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

มิติที่ 2 การสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นตัวแทนในการสืบทอดความเป็นผู้นำ

มิติที่ 3 คุณภาพทางการเมืองการปกครอง ในเรื่ององค์ประกอบของวิถีประชาธิปไตย 4 เสาหลัก คือ

- 1) เคารพเหตุผล
- 2) ใช้มติเสียงข้างมาก แต่ไม่ทิ้งเสียงข้างน้อย
- 3) การมีส่วนร่วมให้ครบวงจร
- 4) ร่วมกันรับผิดชอบให้คุณภาพทางการเมืองอยู่รอดปลอดภัยอย่างแท้จริง

ในการขับเคลื่อนชุมชนอินทรีย์ได้กำหนดขั้นตอนไว้อย่างชัดเจนเป็นลำดับมาตั้งแต่ปี 2548 และสานงานต่อจนถึงปัจจุบันโดยผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (นายภาณุ อุทัยรัตน์) และได้ปรับโครงสร้างขับเคลื่อนให้บรรลุผลสำเร็จอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นโดยปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช (นายสุชาติ สุวรรณภาค) ใช้ชุดปฏิบัติการตำบล (คุณอำนวยตำบล : Knowledge Facilitator) ไปสร้างกระบวนการเรียนรู้ในหมู่บ้าน สนับสนุนคณะกรรมการหมู่บ้าน (คุณกิจ : Knowledge Practitioner) จัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วม 4 กิจกรรม คือ 1) การจัดทำแผนชุมชน 2) การจัดการความรู้ในการทำกิจกรรม (KM) 3) การจัดศูนย์เรียนรู้ชุมชน และ 4) การสร้างความยั่งยืนด้วยมาตรฐานชุมชน/มาตรฐานสุขภาวะชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบเกิดชุมชนเข้มแข็งแบบยั่งยืน โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งที่ชัดเจน 5 องค์ประกอบ คือ 1) มีคณะผู้นำที่เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและมีการสืบทอด 2) มีแผนแม่บทชุมชนที่ตนเองที่มีคุณภาพ 3) มีการจัดการความรู้หรือ KM ชุมชน 4) มีองค์กรการเงินชุมชน และ 5) มีการจัดการชุมชนที่ดีผลสำเร็จด้านการพัฒนาที่เกิดขึ้น นำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบราชการ เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของประชาชน

แนวปฏิบัติ

ข้าราชการฝ่ายปกครองในระดับพื้นที่ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอมีบทบาทสำคัญเป็นหน่วยบูรณาการหลักในการสร้างภาคีเครือข่ายและความร่วมมือทุกภาคส่วน บูรณาการแผนงานโครงการ บุคลากร งบประมาณลงไปสนับสนุนความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ตลอดจนนำนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์และวาระแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ ส่งต่อข้อมูลปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากแผนชุมชนเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาทุกภาคส่วน ให้สามารถดูแลแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงตรงความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง งานของฝ่ายปกครองต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนเป็นหลักที่จะผลักดันให้งานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จ การทำงานจึงต้องบูรณาการตั้งแต่ระดับฐานราก ต้องยึดหลักปฏิบัติ โดย

1. การพัฒนาที่ใช้คนเป็นศูนย์กลาง คือ ให้ประชาชนคิดเอง ทำเอง ต้องวิเคราะห์พื้นที่ อาจจะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องอุ้มชูดูแล ต้องเข้าไปช่วยมาก กลุ่มที่พอใช้ได้ก็เข้าไปอำนวยความสะดวก ไปเป็นคุณอำนวยให้เขา แต่กลุ่มที่เก่งแล้ว ก็ต้องไปเยี่ยมให้กำลังใจและกระตุ้นต่อเนื่อง

2. ให้ชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา คือ การปรับกระบวนการทัศน์จากพึ่งพิง เป็น พึ่งตนเอง ผูกใจให้คนและชุมชนคิดและทำเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่รอคอยการช่วยเหลือจากรัฐหรือภายนอก

3. ยึดพื้นที่หมู่บ้านเป็นตัวตั้ง เพราะหมู่บ้านมีความกะทัดรัด การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นได้เต็มที่ เป็นการใช้หลัก Area Approach เป็นตัวตั้ง

4. ใช้การจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือสำคัญ การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) สร้างและแสวงหาภูมิปัญญา ประยุกต์ใช้กับความรู้ตามหลักวิชาการ เพิ่มพูนด้วยการปฏิบัติ สร้างความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

5. ความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ คือภาคีต่าง ๆ ร่วมสนับสนุนการพัฒนา บูรณาการระหว่างพื้นที่ (Area) ภาระหน้าที่ของทางราชการ (Function) และการมีส่วนร่วม (Participation) ของทุกภาคส่วน

สรุปวิธีปฏิบัติที่นำไปสู่ Best practices

การพัฒนาอย่างบูรณาการให้ทุกหมู่บ้านเป็น“ชุมชนอินทรีย์” ดำรงวิถีพอเพียง เชื่อมโยงเครือข่ายหมู่บ้านอินทรีย์สู่ระดับตำบล เป็น “ตำบลแห่งความพอเพียง” สู่ “การบูรณาการทั้งจังหวัด” สร้างความเชื่อมโยงของแผนชุมชนหมู่บ้าน/ตำบลกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./ทต.) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของอำเภอและจังหวัด เป็นกระบวนการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนที่บูรณาการทั่วทั้งจังหวัด มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. ประยุกต์ใช้โครงสร้างอำเภอบูรณาการกับการบริหารแบบ KM ลดการใช้อำนาจสั่งการ ควบคุม เปลี่ยนเป็นการส่งเสริมสนับสนุนมอบอำนาจการตัดสินใจ เพราะชุมชนมีศักยภาพไม่เท่ากันจังหวัดจะต้องมีการจัดทัพ จัดทีม วางบทบาทในการบูรณาการและเชื่อมโยงโดยมี **คุณกิจ** (คณะกรรมการหมู่บ้าน : กม.) เป็นผู้ปฏิบัติดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้าน **คุณอำนวยตำบล** (ชุดปฏิบัติการประจำตำบล) เป็นหัวใจสำคัญเกาะติดพื้นที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกไปกระตุ้น แนะนำ ปรึกษาประคับประคองหรือเป็นกำลังใจ **คุณเอื้อ** หมายถึง นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ และจังหวัด เป็นผู้ที่ยกย่องสนับสนุนกำกับดูแลติดตามประเมินต่อยอดหรืออุดหนุนที่พบว่าเป็นอุปสรรครวมทั้งการจัดระบบ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ขับเคลื่อนไปอย่างราบรื่น ซึ่งการจัดทีมให้การขับเคลื่อนงานมีประสิทธิภาพได้ดำเนินการ โดย

1.1 จัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล (คุณอำนวยตำบล) ทุกตำบล โดยให้ปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการและเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้การบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 แต่งตั้งบุคลากรของเทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ทุกหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนงานของ กม.ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จัดพื้นที่หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจ ถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติสร้างแรงกระตุ้นต่อเนื่องในการเกาะติดสนับสนุนชุมชนโดย

2.1 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการชุดปฏิบัติการประจำตำบล (คุณอำนวยตำบล) ทั้งจังหวัดอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้เกิดการพบปะแลกเปลี่ยนและรับนโยบายจากคุณเอื้อจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)

2.2 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการหมู่บ้าน (คุณกิจ) ทุกหมู่บ้านอย่างน้อยปีละครั้ง ทุกอำเภอ

2.3 มีการประชุมกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (คุณเอื้ออำเภอ)

3. พัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้สนับสนุนให้มีการติดตั้ง **ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ Service link** เพื่อการบูรณาการระบบแผนและงบประมาณโดยติดตั้งทั้งที่จังหวัดและทุกอำเภอ

4. สนับสนุนงบประมาณและปัจจัยการทำงาน จังหวัดได้สนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด ทุกปีงบประมาณในการขับเคลื่อนงานของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

5. มีกระบวนการ ขั้นตอนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ชุมชนอินทรีย์ขับเคลื่อนให้เกิดการบูรณาการจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ โดยมีกระบวนการและขั้นตอน คือ

5.1 ระยะที่ 1 : 4 ปีแรก เป็นการวางฐานแห่งความเข้าใจในการสร้างฐานรากให้แข็งแกร่ง ด้วยชุมชน อินทรีย์ 5 องค์ประกอบ เชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำร่อง สร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านกระบวนการของแต่ละปี (ใช้เวลาเกาะติด 4 ปี) ในทางปฏิบัติจริงอาจทำคู่ขนานไปพร้อมๆ กันได้ทุกประเด็นและทบทวนทุกปี

5.1.1 ปีที่ 1 การจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง เน้นหนักการปรับฐานคิดของคนจากการ พึ่งพาผู้อื่นมาเป็นการพึ่งตนเอง มีการเตรียมผู้นำ จัดเก็บข้อมูล จัดเวทีประชาคม ยกร่างรับรองเป็นแม่บทชุมชน

5.1.2 ปีที่ 2 การจัดการความรู้ชุมชน/KM ชุมชน เน้นหนักฝึกการจัดการความรู้ (KM) ให้มีการ นำโครงการจากแผนไปปฏิบัติด้วยการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ประยุกต์ใช้ความรู้ ค้นหาภูมิปัญญา สะทอนความรู้ ปรับปรุง ดัดแปลง ให้เหมาะกับกิจกรรมและวิถีชุมชน จัดบันทึกความรู้/ภูมิปัญญา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาระดับต่อเนื่อง

5.1.3 ปีที่ 3 การเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน เน้นหนักการทำ KM เกษตรอินทรีย์ เชื่อมต่อ 5 เรื่อง คือ กลุ่มอาชีพ ยุวเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน อาสาสมัครเกษตรและอื่นๆ ตามศักยภาพพื้นที่ เป็นศูนย์ เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

5.1.4 ปีที่ 4 การสร้างความยั่งยืนด้วยมาตรฐานชุมชนและมาตรฐานสุขภาพ เน้นหนักสร้าง ความยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกัน เรียนรู้การทำงานมาตรฐาน 2 เรื่อง คือ งานมาตรฐานชุมชน และ งานมาตรฐานสุขภาพ

5.2 ระยะที่ 2 : เชื่อมโยงกับท้องถิ่นให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เป็นการก้าวไปข้างหน้าต่อไปและเพิ่มประเด็น ในการถักทอกับท้องถิ่นและมุ่งสู่ตำบลแห่งความพอเพียงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือหมายถึงว่าอะไรที่ประชาชนทำเองได้ก็ทำไปอัน ไหนที่ทำเองไม่ได้ท้องถิ่นก็สนับสนุน เป็นการเชื่อมโยงแผนแม่บทชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่เรียกว่า **ถักทอ** กันอย่าง แท้จริง

5.3 ระยะที่ 3 : ให้เกิดการบูรณาการทั่วทั้งอำเภอและจังหวัด เมื่อเชื่อมโยงกับท้องถิ่นได้แล้ว องค์การส่วนอื่น ๆ ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการต่าง ๆ ภาคเอกชน องค์การเครือข่ายเพื่อสังคมต่าง ๆ เข้ามาช่วยเสริม ในส่วนที่เกินกำลังของท้องถิ่น ให้เกิดการบูรณาการทั่วทั้งอำเภอและจังหวัด

6. มีการจัดแบ่งภารกิจให้มีผู้รับผิดชอบหลักทุกระยะ ซึ่งการมอบหมายจะพิจารณาให้เหมาะสมกับภารกิจ ตามอำนาจหน้าที่(Function) ของหน่วยงานนั้นๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ที่เนียนอยู่ในเรื่องงาน มีการให้บทบาท สำคัญต่อภาคประชาชน โดยภาครัฐและภาคีพัฒนาเป็นผู้สนับสนุน เน้น ทุกส่วนราชการเป็นของชุมชน

7. มีการสร้างองค์ความรู้และขยายผลพื้นที่ต้นแบบ (Best Practices) โครงการจากแผนชุมชนสู่การ ปฏิบัติในการบูรณาการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และขยายผลพื้นที่ต้นแบบ/ตัวอย่าง (Best Practices) ให้มีศักยภาพโดดเด่น เป็นแหล่งเรียนรู้ ทศนศึกษา ดูงาน ของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมตลอดถึงส่วนราชการและ องค์การต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. หมู่บ้านทั้งจังหวัด 1,550 หมู่บ้าน มีการเรียนรู้และพัฒนาความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง พร้อมรองรับการหนุนเสริมตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์สูง โดยเฉพาะนโยบายการสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินงานโครงการในระดับหมู่บ้านด้วยตนเองได้แก่ โครงการ SML โครงการชุมชนพอเพียง
2. มีการขยายผลความเข้มแข็งชุมชนให้รอบด้านยิ่งขึ้น ดังนี้
 - การออกกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อแก้ปัญหาเสฟติดในหมู่บ้านที่มีปัญหาเสฟติดซ้ำซาก 186 แห่ง และการออกกฎระเบียบหมู่บ้านใช้บังคับเป็นการทั่วไปในทุกหมู่บ้าน
 - การใช้วิถีประชาธิปไตยในประชาคมหมู่บ้านและการทำกิจกรรม
3. มีการบูรณาการแผนและงบประมาณทุกระดับอย่างชัดเจน โดยทุกหมู่บ้านมีแผนชุมชนที่ทบทวนทุกปี ยกระดับเป็นแผนชุมชนตำบลครบทุกตำบล มีเวทีบูรณาการแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเวทีบูรณาการแผนชุมชนหมู่บ้าน ตำบลสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอในทุกทุกอำเภอ
4. มีการพัฒนากลไกความร่วมมือให้มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างภาคประชาชน ราชการส่วนท้องถิ่น/ท้องถิ่น นักวิชาการ ภาคธุรกิจเอกชนและขยายผลสู่กว้างขึ้น โดยใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ
5. มีการต่อยอดการพัฒนาโดยโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจนการพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะที่ 2 ซึ่งสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จำนวน 60 ตำบล

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success)

1. **การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย** ใช้เทคนิคคู่ขนาน 2 ระบบ คือ ระบบปูพรม เพื่อสร้างความเป็นธรรมปฏิบัติการครอบคลุมทุกหมู่บ้านให้ได้รับโอกาสในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะเข้มแข็งพึ่งตนเองอย่างเท่าเทียมกัน ดำเนินการคู่ขนานไปกับ ระบบสร้างความเป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้
2. **งบประมาณ** การหนุนเสริมด้านงบประมาณสามารถกำหนดแผนงานและแผนเงิน จะส่งผลต่อเนื้องานและผลสำเร็จของงานตามเงื่อนไขที่กำหนด อีกทั้งทำให้การทำงานของภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินไปอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เป็นการให้กำลังใจในการทำงานแก่ทุกฝ่ายสร้างความมั่นใจตลอดการทำงาน
3. **ทีมงาน** หัวใจสำคัญคือการสร้างและพัฒนาทีมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และทีมชุดปฏิบัติการประจำตำบล ต้องคำนึงถึง 1) ชีตความสามารถของบุคคล ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ การเขียนจดบันทึก เพื่อถ่ายทอดทักษะ ความรู้ ขยายผลสู่คนอื่นได้ มีวินัยความรับผิดชอบบริหารเวลาส่วนตนและส่วนรวมไม่ละทิ้งงาน 2) คุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน ไม่โกง ีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพราะต้องรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นนักประสานงานที่ดี แบ่งบทบาท มอบหมายภารกิจชัดเจนในการปฏิบัติ และมีการจัดทีมสนับสนุน ตั้งแต่ระดับคุณเอื้อจังหวัด คุณเอื้ออำเภอ ให้มีบทบาทติดตามสนับสนุนและเสริมกระบวนการชุมชนเพื่อสนับสนุนกลไกระดับตำบล และหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

แหล่งข้อมูล/ข้อมูลเพิ่มเติม ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช (กลุ่มงานปกครอง)

ภาพกิจกรรมชุมชนอินทรีย์ที่นครศรีธรรมราช
การจัดพื้นที่หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะบุคลากร ในปี 2552

.....

